

CHRONOLOGIA WYDARZEŃ BIBLIJNEGO IZRAELA

(oprac. na podst.: ks. W. Chrostowski, *Biblijny Izrael – dzieje i religia*, Gniezno 1998)

ok. 1850 r. przed Chr. – 70 r. po Chr. – **dzieje biblijnego Izraela**

ok. 1850-587 r. – **okres Izraela przedwygnaniowego**

587-539 r. – **wygnanie babilońskie**

539 r. przed Chr. – 70 r. po Chr. – **okres Izraela powygnaniowego**

* * *

ok. 1850-1700 r. – **okres patriarchów** (Abram [Abraham], Izaak, Jakub [Izrael], dwunastu synów Jakuba [wśród nich Józef])

ok. XIX/XVIII w. – powołanie Abrahama i wędrówka do Kanaanu ok. 1700 r. - osiedlenie się Izraelitów w Egipcie (być może za sprawą tajemniczej inwazji Hyksosów) - Józef osiedla w Egipcie swoich braci i ojca Jakuba w ziemi Goszen

ok. 1700-1250 r. – **okres niewoli egipskiej**

ok. 1250-1200 r. (1270-1230) – **wyjście Izraelitów z Egiptu** pod wodzą Mojżesza i **wędrówka przez pustynię** do Ziemi Obiecanej

ok. 1200-1025 r. – **okres sędziów**

ok. 1000-930 r. – **okres zjednoczonej monarchii**

ok. 1020-1000 r. – rządy pierwszego króla Izraela, Saula

ok. 1000-970 r. – rządy króla Dawida

ok. 970-930 r. – rządy króla Salomona

930-722 r. - **okres podzielonej monarchii**

ok. 930 r. – podział Izraela na dwa Królestwa (Państwa): Południowe (Judy) i Północne (Izraela)

ok. 880 r. – Samaria stolicą Królestwa Północnego

722 r. – upadek Samarii i Królestwa Północnego (najazd Asyryjczyków)

722-587 r. – **okres Królestwa Judy**

622 r. – reforma religijna króla Jozjasza

597 r. – pierwszy najazd Babilończyków (pierwsza deportacja elity duchowo-intelektualnej narodu żydowskiego do Mezopotamii, uprowadzenie króla Jechoniasza i młodzieńca Ezechiela, który pięć lat później zostanie powołany na proroka)

587-539 r. – okres wygnania babilońskiego

587 r. – drugi najazd Babilończyków – zajęci i spalenie Jerozolimy, zburzenie Świątyni, wysiedlenie ludności (druga deportacja), oślepienie Sedecjasza i uprowadzenie wraz z całą rodziną do Babilonii – koniec Królestwa Judy i rządów królów z dynastii Dawidowej

582 r. – trzecia deportacja babilońska

539 r. – dekret króla perskiego Cyrusa

539-333 r. – okres dominacji perskiej

515 r. – odbudowa Świątyni Jerozolimskiej (początek okresu Drugiej Świątyni)

333-63 r. – okres hellenistyczny (dominacja kultury greckiej)

333 r. – zwycięstwo greckiego wodza Aleksandra Wielkiego (334-323) nad Persami pod Issos

323-198 r. – **Judea pod panowaniem Ptolomeuszy** (dynastii rządzącej w egipskiej Aleksandrii)

198-167 r. – **Judea pod panowaniem Seleucydów** (dynastii rządzącej w syryjskiej Antiochii nad Orontesem)

169 r. – splądrowanie i zbezczeszczenie Świątyni przez Antiocha IV Epifanesa

167-63 r. – **Judea pod rządami dynastii hasmonejskiej**

167-142 r. – powstanie machabejskie

164 r. – uroczyste poświęcenie Świątyni i przywrócenie kultu; ustanowienie święta Chanuka

63 r. prz. Chr. – 70 r. po Chr. – okres rzymski

63 r. – Pompejusz zdobywa Jerozolimę

34-4 r. prz. Chr. – panowanie Heroda Wielkiego

4 r. prz. Chr. – 6 r. po Chr. – Archelaus (Herod Archelaos) etnarchą Judei, Samarii i Idumei

4 r. prz. Chr. – 39 r. po Chr. – Herod Antypas tetrarchą Galilei i Perei; nosił także tytuł króla

4 r. prz. Chr. – 34 r. po Chr. – Filip (Herod Filip II) tetrarchą Gaulanitis, Trachonitis, Batanei, Panias, Auranitis oraz Iturei

6-66 r. po Chr. – administrację nad Judeą sprawują namiestnicy rzymscy, tzw. prokuratorzy

26-36 r. po Chr. – Poncjusz Piłat namiestnikiem Judei

41-44 r. po Chr. – Herod Agryppa I (wnuk Heroda Wielkiego) konsulem na terenach trzech synów Heroda Wielkiego

66-70 r. po Chr. – powstanie żydowskie przeciwko Rzymianom

70 r. po Chr. – Tytus zdobywa Jerozolimę i pustoszy ją, a Świątynię plądruje i burzy; koniec państwowości żydowskiej

73 r. po Chr. – upadek Masady